

головним складником вищої освіти. Завдяки новизні, нетрадиційності подання навчального матеріалу, можливості самостійного вирішення запропонованих завдань і їхнього творчого переосмислення в умовах, що постійно змінюються, підсилюється мотивація здобувачів. Для зростання ефективності навчальної діяльності необхідно стимулювати самомотивацію у них, що потребує встановлення сильної взаємодії між викладачем і здобувачем. І це має бути невід'ємним компонентом сучасної вищої освіти.

Серед перспективних напрямів дистанційної освіти можна виділити:

- формування у здобувачів самомотивації, інтересу до знань, творчого підходу до виконання практичних завдань;
- розроблення технології організації самостійної пізнавальної діяльності здобувачів;
- використання системи заохочень до активізації самостійної роботи здобувачів;
- оволодіння найновітнішими цифровими технологіями.

1. Глуховська Н. А. Проблеми і перспективи дистанційного навчання в системі підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграції. *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти*. 2016. № 2. С. 67–71.

2. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія. Харків : Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.

*Д-р екон. наук, професор кафедри
менеджменту, публічного управління
та HR-технологій
О. Г. Дейнека*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

РОБОТА ВИКЛАДАЧА ЗВО З ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ (ВЛАСНИЙ 50-РІЧНИЙ ДОСВІД)

Серед викладачів ЗВО, зокрема методистів, сформувалася помилкова точка зору щодо основ і практики застосування дистанційної форми навчання, яка була обумовлена спочатку пандемією коронавірусу, а згодом початком

воєнної агресії Росії в Україні. Доцільно поділитися не традиційним, а дещо власним поглядом на саму ідею дистанційного навчання, що має деякі характерні риси відносно трансформації зазначеної методики реалізації у вищій школі протягом тривалого періоду. Виходячи з колективного та власного досвіду роботи у ЗВО України за останні п'ятдесят років, слід підкреслити, що дистанційна форма роботи викладача мала місце і раніше.

Перший етап методики дистанційної роботи слід віднести до 1970-80 років минулого століття. У цей час існував певний дефіцит навчальної літератури, аудиторні заняття перетворювалися в масове конспектування матеріалу за лектором, мала місце повна відсутність зарубіжних видань, як наслідок хибної політики керівництва колишнього Радянського Союзу. У цих умовах орієнтація здобувачів на заняттях в аудиторіях і лабораторіях ЗВО повністю була залежною від професіоналізму і досвіду професора, доцента, викладача. Проте існувала практика залучення здобувача до самостійного, тобто дистанційного, вивчення тієї чи іншої теми. Викладач орієнтував здобувача до поглиблення набутого багажу знань та умінь у варіанті самостійного пошуку з метою обговорення проблеми на наступних аудиторних заняттях.

За часів набуття незалежності українська вища школа отримала передумови розширення можливостей видання власних розробок фахівців. Відбувся також прорив кордонів для зарубіжних джерел. З'явилися класичні зразки публікацій європейських і світових фахівців. Певна кількість з них отримала переклад українською мовою. Іншими словами, відбувся перехід до другого етапу практики використання дистанційної форми навчання. В основу було покладено методику додаткового самостійного вивчення джерел, з точки зору їхнього аналізу, характеристики, оцінювання, критики, можливості залучення на практиці у вибіркового, часткового або повного обсязі. Викладач ЗВО мав на меті навчити здобувача працювати дистанційно зі значним масивом джерел, самостійно робити ті чи інші висновки та формувати можливості застосування на практиці засвоєних положень.

Сучасний третій етап дистанційної роботи отримав розвиток в умовах становлення HR-технологій і розширення діапазону можливостей як викладача, так і здобувача. Обставини роботи ЗВО в Україні значно змінили методику самостійної та дистанційної роботи здобувача вищої освіти. Дистанційна форма навчання визначає роботу викладача і здобувача в нових реаліях. Що саме покладено в основу цієї роботи? Нині викладач має за необхідності не лише надавати інформацію основних положень теми, а орієнтувати здобувача вищої освіти до умінь вивчення різних точок зору у виданнях вітчизняних і зарубіжних фахівців. Саме таке самостійне вивчення дає змогу обговорити різні підходи і твердження на практичних, лабораторних заняттях у групі під час запланованих занять у Мудлі.

На фоні обговорення та використання практичних навичок щодо роботи підприємства чи фірми у вигляді наукових суперечок і мозкового штурму формується та чи інша точка зору. Викладач зобов'язаний навчити здобувача умінню ретельного обговорення тієї чи іншої проблеми для отримання очікуваного позитивного результату. Нинішній етап аудиторної роботи викладача, а отже, і дистанційної роботи з ним - це орієнтація підлеглого на формування власної точки зору.

*Д-р екон. наук, професор, завідувач
кафедри фінансів, обліку і аудиту
О. Г. Кірдіна*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ЕЛЕМЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

В умовах прискорення технологічних змін зростає потреба в нарощенні разом з традиційними компетенціями цифрової грамотності. Якщо раніше це поняття розглядалося з точки зору вміння використання комп'ютерів, то наразі цифрова грамотність включає широке коло компетенцій щодо безпечного та